

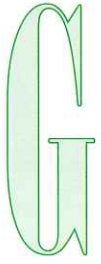
Rize

çayın memleketi

Ecz. Neslihan UĞUR

Çayın günlük hayata hakim olması ve hayat tarzının değişmesi ile el sanatları gerilemiş, çay Rize halkının başlıca geçim kaynağı olmuştur.

GENEL BİLGİLER

İlçeleri: Ardeşen, Çamlıhemşin, Çayeli, Der pazarı, Fındıklı, Güneysu, Hemşin, İkizdere, İyidere, Kalkandere, Pazar

Yeşil örtülü vadiler, karlı dağlardan çağlayarak Karadeniz'e akan dereler, dört mevsim değişik renkli ormanlar, çiçeklerle çevrili yayla yolları, çay bahçeleri, mısır tarlaları Rize'nin tabiat güzelliklerini oluşturur.

Rize dik yamaçlı vadileri, doruklara ulaşılabilir dağları, buzul gölleri, zümrüt yeşili yaylaları, tarihi kemer köprüleri ve kaleleri, coşkun akan dereleri ile çok özel bir turizm beldesidir. Kaçkar Dağlarının doğal yapısı birçok kış sporu yanında, trekking ve dağcılık içinde uygun topografyaya sahiptir.

Bölge, Türkiye'nin en çok yağış alan yeridir. Son 40 yıllık ortalamaya göre Rize'de yılda metrekareye 2510 kg. yağış düşmektedir. Bu iklim özelliklerine göre yörede mandalina, portakal, limon gibi Akdeniz bitkileri ve çay yetişmektedir. Ormanlarda en çok kayın, meşe, kestane, ıhlamur, ladin, kızılğaç

ve orman gülü bulunmaktadır. Rize'de yaşayan halkın kültür hayatı kendine özgü karakteristikler arzeder. Çayın günlük hayata hakim olması ve hayat tarzının değişmesi ile el sanatları gerilemiştir.

El sanatları ürünlerinin bazıları şunlardır; şimşir kaşık, çekme sini, külek, yayık, tekne, yağ kutuları, iskemle, hasır örme, bakırcılık, çay sepeti, üzüm sepeti, meyve sepeti, piknik sepeti, hemşin çorabı, tentene ve oyalar, maket taka ve kemençe ile Rize bezidir.

Rize mimarisi, zaman içinde usta-çırak ilişkisi şeklinde nesilden nesile aktarılan çok eski yapı bilgisinden ve becerisinden kaynaklanır. Deniz teknesinden köprülere, mescitlere, evlere ve ev içinde kullanılan kap,

kacak, iskemle vb pek çok araçlara kadar yaygın bir ahşap işleme becerisi görülür. Mimaride taş kullanımı ise ikinci planda kalır.

GÖRMEDEN DÖNMEYİN

Rize Kalesi: Şehir merkezinin güney batısında yer alır. İç Kale ve Aşağı Kale'den meydana gelmektedir. Yoğun yerleşim sebebiyle Aşağı Kale tamamen yok olmuş, batı tarafında bazı sur parçaları günümüze gelebilmiştir. İç Kale ise ziyarete açık olduğu gibi, dinlenme yeri olarak da tanzim edilmiştir ve iyi bir Rize manzarasına sahiptir.

Bozuk Kale: İl merkezinin 10 km doğusunda Gündoğdu mevkiinde aynı adla anılan derenin kenarında yer alır. Denizden 30 metre yükseklikte kurulmuş küçük bir gözleme kulesidir. İskender Cafer Paşa Camii: Cami ahşap bir son cemaat mahalli, taş duvarlı ve kubbe ile örtülü bir harim kısmından meydana gelmektedir. Caminin duvarları moloz taşlarla örülmüştür. Harimin kuzey batı köşesinden minareye çıkılmaktadır.

Rize Atatürk Müzesi (Mataracı Mehmet Efendi Evi): Ulu Önder Atatürk 17 Eylül 1924 yılında Rize'yi ziyaret ettiği sırada Mataracı Mehmet Efendi'nin evinde misafir edilmiştir. **Eski Rize Evleri:** Rize evlerinin yapımında geleneksel yapı malzemeleri ve teknikleri kullanılmıştır. Yiğma taş ve dolma göz tekniğinde yapılmış duvarlar, dört yana eğimli kiremitle kaplı çatılara sahiptir. Eski vilayet yakınında iki eski ev Kültür Bakanlığı tarafından alınarak restore edilmiş ve Rize müzesi olarak kullanılmaktadır. Bunlar, 19.yüzyıl sonrasında yapılmış üç katlı mabeynli evlerdir.

Zil Kale: Çamlıhemşin ilçesinde bulunan bölgenin en dikkate değer eserlerinden biridir. İlçe merkezinin 15 km güneyinde Fırtına Deresinin batı yamaçları üzerinde kurulmuştur. Kalenin üzerinde inşa edildiği sarp kaya kütlesi, denizden 750 metre, dere yatağından ise yaklaşık 100 metre yüksektir.

Kale-i Bala (Yukarı Kale): Çamlıhemşin ilçesine 40 km mesafede Hisarcık köyü sınırları içerisinde Fırtına Deresinin kaynaklarına hakim bir noktada kurulmuştur.

Şenyuva Köprüsü: Eski adıyla Cinciva Köprüsü, bölgenin yaygın taş köprülerinden biridir. Tek bir kemerle Fırtına Deresi geçilmiştir.

Cafer Paşa Camii: Çayeli ilçesinde denize hakim bir teras üzerinde, eski bir mezarlığın yanında yer alır. 1467 yılında yaptırılan cami onarımlarla

günümüze gelmiştir. Cami, kareye yakın dikdörtgen planlı bir harimden meydana gelmektedir ve moloz taş duvarlı olup kiremit kaplı kırma çatıya sahiptir.

Ormancık Camii: Çayeli ilçesi Ormancık Köyünde, Mahmutlu ve Geyik Mahalleleri arasında yer alır. Bölgenin geleneksel ahşap yiğma duvarlı, kırma çatılı camilerinden biridir. 1826 yılında yaptırılmıştır.

Fındıklı Evleri: Fındıklı'da Çağlayan Mustafa Hacaloğlu evi, 1849'da yapılmış Hurşit Bey evi gibi tarihi evler vardır.

Kız Kalesi: Pazar ilçe merkezinin batısında küçük bir yarımada üzerinde kurulmuştur. Kayalık bir zemin üzerinde bulunan kalenin kara ile bağlantısı kesilmiştir. Yaklaşık 7x7 metre ebadındaki kalenin duvarlarında muntazam taş işçiliği görülür.

Kaplıcalar ve İçmeler:

Ayder Kaplıcası: Çamlıhemşin ilçe merkezine yaklaşık 18 km. uzaklıktadır. Ayder Yaylası'nda bulunan ve suyun tabii olarak 50° C sıcaklıkta bulunduğu bir kaplıcadır. Çeşitli hastalıklara iyi geldiği söylenen kaplıca için Özel İdare tarafından tesis yaptırılmıştır. Su sıcaklığı 33 derecedir. Böbrek, deri, kalp ve kan dolaşımı, solunum yolları, kadın, sinir ve kas yorgunluğu, bağırsak ve mide hastalıklarıyla romatizmaya şifalıdır.

Andon Ilıcası: Rize'ye 20 km uzaklıkta bulunan Andon içmelerinin suyu renksiz, kokusuz ve berraktır. Günübirlik gezi ve turlar için elverişli bir yerdir.

Buradaki suyun böbrek hastalarına iyi geldiği söylenmektedir. Su sıcaklığı 15 derecedir. Bulunduğu yer deniz düzeyinden 800 m. yüksekliktedir.

Cimil Ilıcısı: İkizdere ilçesinin Cimil yaylasındadır. Özellikle bel ağrılarına, romatizma hastalıklarına, mafsallı tutukluklarına ve mide ağrısına iyi gelmektedir.

İkizdere İçmesi: Şimşirli İlçesi'ndedir. İl merkezine 54 km. uzaklıktadır. Bol karbondioksit gazı ihtiva eder. Sindirim ve karaciğer hastalıklarında önerilir.

YİYECEK & İÇECEK

Yörede lahana ve hamsinin özel bir yeri vardır. Çünkü bütün yemek çeşitleri bunlar etrafında yoğunlaşmıştır. Belli başlı yemek çeşitleri; Mısır Ekmeği, Muhlama, Lahana Sarması, Lahana Vurması, Hamsili Ekmek, Hamsili Pılav, Laz Böreğidir. Orman üst zonunun üzerinde bulunan yaylalarda ve çayırık alanda arıcılık yapılmaktadır. Kimyevi maddenin henüz ulaşamadığı çiçek çeşitliliğinin ve diğer avantajların desteklediği üretim yörede "Anzer Balı" ile dünyaca ünlüdür.

KAYNAK:

www.bigtravel.com.tr
www.birizbiz.com.tr
www.rizede.com.tr